

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ХВОРОБОЮ ПЕРТЕСА

Любов ЦІЖ, Ольга СТАСЮК

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, 79007, Україна*

Вступ. Хвороба Пертеса – поширене захворювання, яке характерне для дитячого віку. Першими ознаками хвороби є біль і кульгання під час ходіння, діти перестають бігати, їхня фізична активність знижується. Основною причиною хвороби Пертеса є порушення кровопостачання головки стегнової кістки. Тимчасове порушення плинності крові призводить до некрозу головки, але після відновлення кровообігу починаються процеси регенерації кістки за рахунок розростання сполучної тканини.

Лікування та реабілітація є важливим, адже зміни в суглобах, які відбуваються при цьому, призводять до обмеження функцій опорно-рухового апарату та подальшої інвалідизації.

Мета – проаналізувати вплив фізичної реабілітації у дітей молодшого шкільного віку з хворобою Пертеса (IV стадія) на показники функціонального стану опорно-рухового апарату.

Завдання: проаналізувати науково-методичні джерела щодо фізичної реабілітації дітей з хворобою Пертеса; визначити вплив удосконаленої методики лікувальної фізичної культури у програмі фізичної реабілітації для дітей молодшого шкільного віку на функціональний стан опорно-рухового апарату.

Методи: аналіз фахової наукової та методичної літератури; гоніометрія; ММТ; оцінювання болю, шкала оцінювання якості життя Пірса – Харріса.

Результати дослідження. Дослідження проводилося на базі травматологічного відділення КЗ ЛОДКЛ “ОХМАТДИТ”, тривало 3 місяці. У дослідженні взяли участь 20 дітей, які за методом випадкового розподілу були поділені на основну та порівняльну групи. В удосконаленій методиці лікувальної фізичної культури передбачено використання лікувальної гімнастики: дихальні вправи, активно-пасивні вправи, розвантажувальні, ізотонічні, ізометричні, ідео-

моторні вправи, загальноорозвивальні, пасивні вправи за методикою Д. Сіріакса.

За час дослідження поліпшилися показники амплітуди рухів у основній групі щодо вихідних даних: розгинання в ураженому кульшовому суглобі збільшилося на 22 %, внутрішньої ротації стегна – на 24 %, відведення – на 19 %. Сила м'язів найбільше збільшилася в розгиначах стегна на 37,5 %, розгиначах гомілки – на 11,5 %, сила внутрішніх ротаторів – на 28 %. По завершенню курсу фізичної реабілітації оцінка болю за шкалою ВАШ становила 2,5 бала, що, безсумнівно, свідчить про адекватність дібраних вправ та величини навантаження.

Оцінювання якості життя дитини виявило, що відбулися позитивні зміни у сфері психологічного статусу на 29 % та сфері щастя й задоволеності – на 20 %. Рівень фізичного розвитку та мобільності теж поліпшився за час дослідження.

Висновки. Запропонована методика дала змогу отримати позитивні зміни не лише у функціональному стані дітей, але й підвищити їхній психологічний статус.

Ключові слова: діти, хвороба Пертеса, лікувальна фізична культура.

PECULIAR ISSUES OF PHYSICAL REHABILITATION OF CHILDREN WITH PERTHES DISEASE

Liubov TSIZH, Olha STASIUK

Lviv State University of Physical Culture, Lviv, 79007, Ukraine

Introduction. Perthes disease is quite prevalent among children. Pain and lameness when walking are the first manifestations of the disease: children cease running and their physical activity recedes. The disease occurs as a result of blood supply disturbance of the femoral head. Temporary circulatory embarrassment causes necrosis of the femoral head, although bone regeneration arises after blood flow restoration due to proliferation of connective tissue.

The issues of treatment and further rehabilitation prove to be of great significance since alterations in articulations, which occur as a result of the disease lead to locomotorium functions' restrictions and further disability.

The object of the research was to study the effect of physical rehabilitation upon functional status indicators of musculoskeletal system in primary school children with Perthes disease (phase IV).

The task of the research was: 1) To analyze literature sources pertaining to the issue of physical therapy application for Perthes diseased children; 2) to determine the effect of the improved exercise therapy modalities upon the functional status of locomotor system of primary school children.

Methods of the research: analysis of scientific and methodological sources, goniometry, manual muscle testing (MMT), pain estimation, Pierce-Harris quality of life validation.

Results of the research. The study was conducted at the trauma department of "OHMATDYT" Lviv Regional Children's Hospital. The research lasted three months with twenty children (N=20) involved who were divided into basic and comparative groups by means of random distribution. The improved exercise therapy implied remedial gymnastics modalities, breathing exercises, active-and-passive training, unloading, isotonic, isometric, ideomotor, conditioning and passive exercises according the Ciriacs method.

During the experiment range of motion characteristics improved in the basic group as compared to input data: extension in the affected hip joint increased by 22 percent, internal rotation of the hip improved by 24 percent and abduction – by 19 percent. Muscle strength of hip extensors increased by 37.5 percent, of lower leg extensors – by 11.5 percent and internal rotators strength increased by 28 percent. Upon completion of the course of physical therapy pain estimation according to visual analogue scale (VAS) made up 2.5 points, which testifies to adequacy of the selected exercises, as well as to properly adjusted loadings.

Child's quality of life validation displayed positive alterations in the sphere of psychological status by 29 percent, in the sphere of happiness and satisfaction – by 20 percent. Level of physical performance and mobility also improved during the experiment.

Conclusions: the suggested physical therapy modalities make it possible to achieve improvements not only in the children's functional state but also increased their psychological status.

Keywords: children, Perthes disease, therapeutic exercises.